

Uppsala kommun fattade 24 maj beslut att ta hem den upphandlade sfi-utbildningen till kommunens egenregi. Det sker med en hast som kan tyckas märklig, istället för att låta avtalet löpa till sitt slut 2025-07-31 väljer man att inte utnyttja de sista sju månaderna av det sista optionsåret. Därmed har tre av Sveriges fyra folkrikaste kommuner tagit hem delar av eller hela sin sfi-utbildning till egenregin, inom loppet av ett år. De skäl som anförts har varierat. Både Stockholm och Göteborg har bl.a. beskrivit det som ett sätt att ta tillbaks den demokratiska kontrollen över vuxenutbildningen. Uppsala motiverar sitt beslut med att utbildningsformen flex/distans fungerat dåligt för sfi-elever och att man vill återgå till en mer klassrumsbaserad undervisning, som kommunen redan driver i egen regi. Gemensamt för Stockholm, Göteborg och Uppsala är att man i det senaste valet gick från ett borgerligt eller mixat styre till ett styre av V, MP och S. Det är dock bara i Stockholm man har egen majoritet. Nationellt har andelen sfi-elever hos upphandlad leverantör ökat långsamt fram till och med 2021, då 39 procent studerade hos externa leverantör.

Den 23 maj meddelade Myndigheten för yrkeshögskolan att man beviljar sammanlagt 451 kurser med 23 752 utbildningsplatser, vilket innebär en tredubbling jämfört med föregående år och en fyrdubbling jämfört med 2020, då kurser introducerades som format i YH-systemet.

Om detta och mer kan du läsa längre ner i rapporten. Klicka på de feta rubrikerna/länkarna. Har du frågor eller synpunkter kring innehållet i denna rapport, tveka inte att kontakta ola.johansson@academedia.se

POLITIK OCH REFORMER

SKOLPORTEN.SE, 14 MAJ

Hur påverkas vux av nedskärningarna?

Du är professor i vuxenpedagogik vid Linköpings universitet och har kritiserat regeringens beslut att minska anslagen till studieförbunden med 500 miljoner kronor fram till år 2026. Vad får beslutet f...

Bifogade filer

[kommun-drar-in-p-sfi-fr-ukrainare.pdf](#)

Kommentar: I den korta intervjun ger Andreas Fejes (professor i vuxenpedagogik och en uttalad kritiker till anlitaandet av privata utförare av vuxenutbildning, något han kallar "marknadisering") sin syn på riskerna för den kommunala vuxenutbildningen när ekonomin sviktar. Enligt Fejes hotar kommunernas dåliga ekonomi att leda till "strömlinjeformade distanskurser på entreprenad där lärarna blir bedömningsmaskiner för 200–300 elever", med "stora avhopp och lägre betyg" som följd (Fejes har tidigare istället lyft fram risken med glädjebetyg inom vuxenutbildning på entreprenad).

Arvika är ett exempel på en kommun som skär i kostnaderna för vuxenutbildningen med hänvisning till den svaga ekonomin. I den bifogade artikeln säger verksamhetschef Per-Joel Sewelén att man ställer in sfi för ukrainska flyktingar till hösten "eftersom det inte är någonting vi måste göra". Det är korrekt att ukrainska flyktingar i nuläget inte har samma rätt till sfi som andra migranter med uppehållstillstånd. Detta då de vistas här under massflyktsdirektivet, en tillfällig status som inte ger flyktingen möjlighet att folkbokföras i landet. Detta vill regeringen nu ändra på och man lade 28 maj fram en [proposition](#) som innebär att "ukrainare som befinner sig i Sverige med stöd av massflyktsdirektivet ska kunna folkbokföras tidigare än vad nuvarande lagstiftning medger". Väl folkbokförda åtnjuter de ukrainska flyktingar rätten att läsa sfi, och de kommer även att ingå i målgruppen för Arbetsförmedlingens etableringsinsatser. Lagändringen föreslås träda i kraft 1 november 2024.

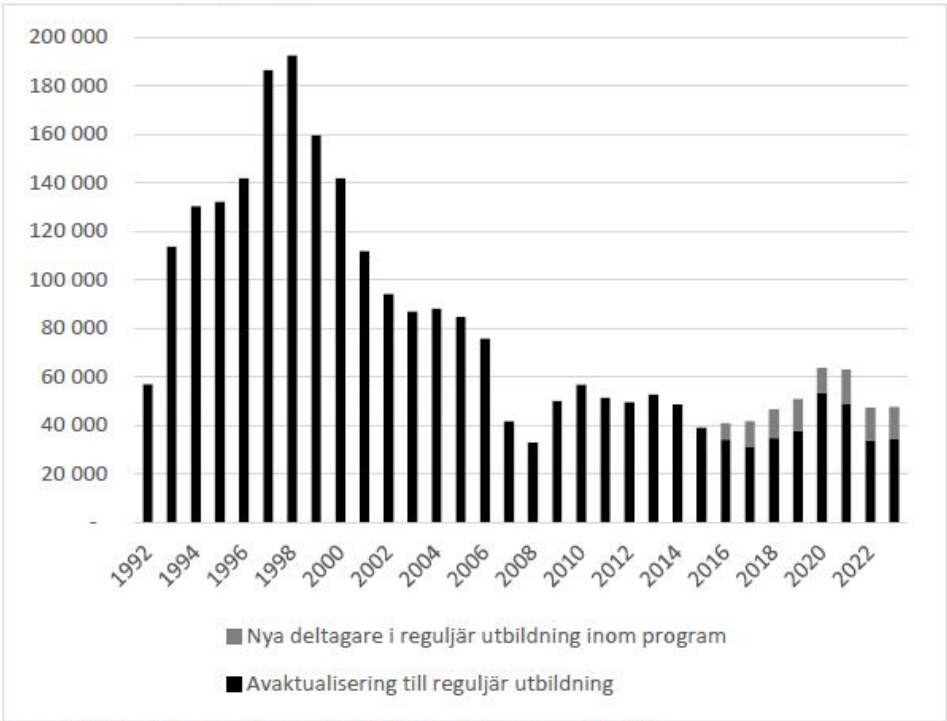
Fler arbetslösa i utbildning inom komvux

Övergångarna till kommunal vuxenutbildning är begränsade i förhållande till de stora utbildningsbehoven som finns bland arbetslösa. För att möjliggöra att fler arbetslösa påbörjar sådan utbildning och...

Kommentar: Både nuvarande och föregående regeringar har haft som uttalat mål att fler arbetssökande ska studera på komvux. Till de åtgärder som vidtagits hör "utbildningsplikten" (riktad mot nyanlända), införandet av möjligheten att bedriva studier inom ramen för arbetsmarknadspolitiska program, och på senare år riktade uppdrag i Arbetsförmedlingens regleringsbrev. Antalet övergångar till reguljära studier har trots detta varit lågt (se figur nedan hämtad ur promemorian) trots att en stor andel av de arbetssökande saknar en fullföljd gymnasieutbildning och därmed har svårt att konkurrera om jobben. De förslag som regeringen nu lämnar i denna promemoria adresserar egentligen bara två av flera hinder för övergång till studier man funnit: det bristande informationsutbytet mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna, och Arbetsförmedlingens svårigheter att följa upp och kontrollera arbetssökande som studerar på komvux.

Förslagen föreslås träda i kraft först i december 2025.

Figur 3.2 Övergångar bland arbetssökande till utbildning
1992–2003

Anm.: Inkluderar även övergångar till utbildning på eftergymnasial nivå.

Källa: Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik och egna beräkningar.

Nya mål för att integrationspolitiken ska bidra till fler i jobb och självförsörjning

Sverige har betydande integrationsproblem, vilket bland annat syns i arbetslösheten som är tre gånger högre bland utrikes födda än inrikes födda. För att stärka integrationsarbetet har regeringen i vårändringsbudgeten föreslagit ett nytt integrationspolitiskt mål, som klargör samhällets krav på att individen ska etablera sig, lära sig svenska och komma i arbete.

Kommentar: Bland de fem nya delmål som arbetsmarknadsminister Johan Pehrson presenterade har två särskild betydelse för utbildningssektorn. *Språklig integration* ska uppnås genom att kunskaperna i svenska språket ska öka hos människor med utländsk bakgrund. Delmålet *Utbildning* innebär att fler personer med utländsk bakgrund ska fullfölja en gymnasial utbildning. Båda målen kan med lite fantasi ses påverka efterfrågan på vuxenutbildning på sikt. Om man inte orkar lyssna på Johan Pehrsons dragning så kan man ta del av hans bilder [här](#).

DEMOGRAFI OCH MAKRO

SCB.SE, 30 MAJ

Högsta antalet konkursdrabbade på 15 år

Antalet anställda som drabbats av konkurser under första kvartalet i år är det högsta på 15 år, visar ny statistik från SCB och Tillväxtanalys.

Kommentar: Siffrorna avser visserligen bara ett kvartal men kan vara intressanta då de går emot vad som tidigare (bland annat i dessa omvärldsrapporter) har sagts om konkurserna under denna lågkonjunktur, nämligen att de må vara många men främst har drabbat små företag och därmed inte så många individer. Skulle andra kvartalet i år visa på liknande siffror som de SCB nu visar för det första, får man kanske revidera den bilden.

SCB.SE, 16 APR

Avvaktande ekonomiskt läge

Det råder fortsatt lågkonjunktur i Sverige. SCB:s konjunkturklocka visar ett mycket svagt konjunkturläge. Hushållskonsumtionen saknar tillväxt och exporten har börjat vika. Men det finns också framtidstro. Det framgår i SCB:s tidskrift Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv.

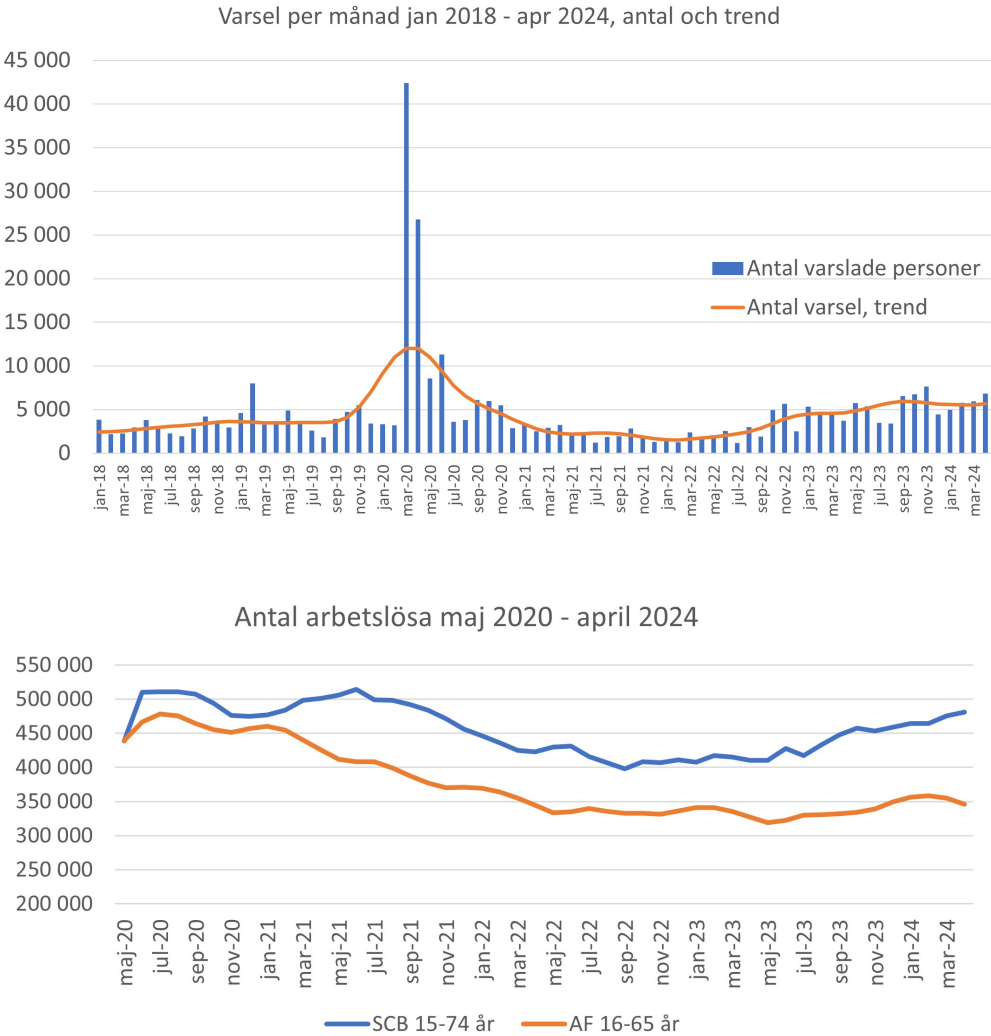
Kommentar: Andra nyheter under maj på temat konjunktur och arbetsmarknad.

[Arbetsmarknaden fortsätter försvagas](#) (Arbetsförmedlingen, 14 maj)

[Fortsatt svagare arbetsmarknadsläge](#) (SCB, 22 maj)

[Ökad framtidstro hos näringslivet trots fler konkurser](#) (Region Stockholm, 6 maj)

På arbetsmarknaden är inte utvecklingen fullt så dramatisk som rubrikerna antyder. Antalet varsel ligger visserligen på nivåer över det historiska snittet (se diagram 1 nedan) men ganska normala för en lågkonjunktur, enligt Arbetsförmedlingens prognoschef Lars Lindvall. I april sjönk antalet inskrivna på Arbetsförmedlingen för andra månaden i följd, medan SCB:s mått visar en fortsatt ökning av arbetslösheten (diagram 2 nedan).

ARBETSFÖRMEDELINGEN.SE, 30 MAJ

Nya prognoser och bedömningar för yrken

Arbetsförmedlingens nya yrkesbarometer visar nulägesbedömningar och prognoser över efterfrågan på arbetskraft, både på nationell och regional nivå.

I den nya yrkesbarometern redovisas en rad olika yrken där det bedöms finnas stora möjligheter till arbete, exempelvis inom hälso- och sjukvård, transport och data/it.

Tydliga volymökningar inom YH enligt statistisk årsrapport

Den 2 maj publicerar Myndigheten för yrkeshögskolan en årsrapport med statistik om studerande och utbildningar inom yrkeshögskolan, konst- och kulturutbildningar, tolkutbildningar inom folkbildningen ...

KONKURRENTER

Fler nya YH-kurser än någonsin tidigare

Yrkeshögskolans kursutbud fortsätter att växa. Myndigheten för yrkeshögskolan har nu godkänt 451 nya YH-kurser. Det innebär att det i år finns plats för fler än 22 000 studerande. Yrkeshögskolans utbud av program har fördubblats sedan 2014 och ska växa ytterligare med 15 procent de närmaste åren. Det innebär att utbildningsformen inom kort väntas rymma över 100 000 studerande. Samtidigt byggs yrkeshögskolans kursutbud ut kraftigt. Konceptet med kurser introducerades 2020 och har sedan starten fyrdubblats.

Kommentar: AcadeMedia Vux beviljas 53 kurser och 2 914 platser. 930 av dessa platser ska startas och avslutas i år.

Topp 20 tilldelade kurser

Utbildningsanordnare	Kurser
YH Akademin	36
IHM Business School	27
Medieinstitutet i Sverige	19
Nackademin	18
Folkuniversitetet	15
Göteborgs Stad, Yrgo	14
Hermods	13
IT-Högskolan	13
Plushögskolan	11
KUI	10
TUC Sweden	10
KYH	9
John Ericsson Institutet	8
Lexicon Yrkeshögskola	8
Stockholm School of Business	8
ALEA Kompetenshöjning	7
Företagsekonomiska Institutet 1888	7
MedLearn AB	7
Stiftelsen PROTEKO - Nordiska Textil	7
Sveriges Yrkeshögskola AB	7
Övriga	197

Topp 20 tilldelade platser

Utbildningsanordnare	Platser
IHM Business School	2 120
YH Akademin	1 570
Medieinstitutet i Sverige	1 329
Nackademin	1 007
Plushögskolan	840
Folkuniversitetet	659
IT-Högskolan	655
KUI	615
Stockholm School of Business	585
Stiftelsen Stockholms Tekniska Institut	580
Hermods	540
Företagsuniversitetet	520
TUC Sweden	515
Lexicon Yrkeshögskola	485
Hyper Island Program	430
John Ericsson Institutet	418
Blue Peak	410
Nercia Utbildning	400
KYH AB	389
Göteborgs Stad, Yrgo	379
Övriga	9 306

Kurser och platser AcadeMedia

Utbildningsanordnare	Platser	Kurser
Plushögskolan	840	11
KUI	615	10
Hermods	540	13
KYH	389	9
EC Utbildning	280	6
Sälj & Marknadshögskolan	200	3
Movant	50	1
Övriga	20 838	398
AcadeMedias marknadsandel	12,2 %	11,8 %

Skolinspektionen om Thorengruppen: ”Ser bristmönster”

Skolinspektionen fortsätter den granskning som ytterst kan innebära att Thorengruppen AB förlorar sin rätt att driva utbildning. Detta trots att bolaget sålt sina aktier och bytt ut styrelsen.

Kommentar: I Thorengruppen ingår Astar, som bedriver vuxenutbildning. De granskningar som Skolinspektionen nu gör är riktade mot grund- och gymnasieskolor.

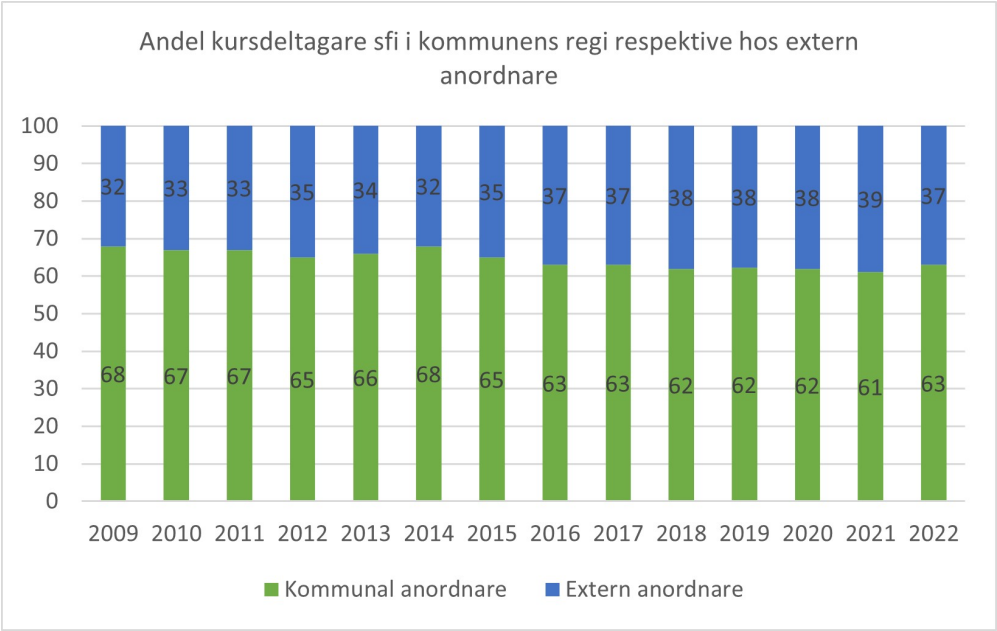
UPPSALA.SE, 24 MAJ

Anpassningar för ökad kvalitet i utbildning i SFI

Uppsala kommun erbjuder idag SFI, svenska för invandrare, både som fysisk klassrumsundervisning och som distansundervisning. Från och med 2025 kommer distansundervisning bara att erbjudas vid så...

Kommentar: Beslutet innebär att Uppsala kommun inte utnyttjar det sista optionsåret med Hermods fullt ut. En ny upphandling påbörjas under juni och ska omfatta grundläggande och gymnasial vuxenutbildning (ej yrke) på distans/ flex.

Inom loppet av ett år har nu tre av Sverige fyra största kommuner meddelat att man tar hem delar av sfi till egenregion. Andelen sfi-elever med kommunal utförare har annars minskat långsamt under perioden 2009-2021. Siffror för 2023 kommer i juni.

Källa: Skolverkets jämförelsetal

Academedia

support@nobicon.se, +46 (0)90 14 42 70

Gå till portalen
Avsluta prenumeration

Läs villkor och information om behandling av personuppgifter